

## Výšetrenie na zistenie alkoholu alebo iných návykových látok pri výkone dohl'adu nad bezpečnosťou a plynulosťou cestnej premávky

**Anotácia:** Autor článku dáva do pozornosti odbornej aj laickej verejnosti nevyhnutnosť osobitne sa venovať pozitívnemu ovplyvneniu bezpečnosti cestnej premávky v oblasti plnenia úlohy Policajného zboru. Oprávnenie policajta vykonať výšetrenie na zistenie prítomnosti alkoholu alebo inej návykovej látky v organizme vodiča vozidla je jedným z opatrení, ktoré smerujú k pozitívnemu ovplyvneniu dopravno-bezpečnostnej situácie na území Slovenskej republiky. Vedenie vozidla pod vplyvom alkoholu alebo inej návykovej látky predstavuje zvýšené riziko vzniku škôd na živote, zdraví alebo majetku účastníkov cestnej premávky. Je preto žiaduce tejto problematike venovať neustále zvýšenú pozornosť a prispieť tak k eliminácii tohto spoločensky netolerovaného správania sa vodiča vozidla.

**Kľúčové slová:** vodič, vozidlo, cestná premávka, kontrola, policajt, trest, sankcia, odborná spôsobilosť, vodičský preukaz, vodičské oprávnenie.

### Úvod

Vedenie vozidla vodičom pod vplyvom alkoholu alebo inej návykovej látky je nezodpovedné a nebezpečné nielen pre vodiča samotného, ale aj pre ostatných účastníkov cestnej premávky. Vzhľadom na to vodič vozidla, motorového alebo nemotorového, nesmie požiť alkohol alebo inú návykovú látku počas vedenia vozidla alebo v čase, keď sa alkohol alebo iná návyková látka nachádza v jeho organizme. S cieľom predchádzať hroziacim následkom spojeným s vedením vozidla pod vplyvom alkoholu alebo inej návykovej látky má Policajný zbor v rámci dohl'adu nad bezpečnosťou a plynulosťou cestnej premávky oprávnenie zastaviť vozidlo a vyzvať vodiča, aby sa podrobil výšetreniu na zistenie, či nevedie vozidlo pod vplyvom alkoholu alebo inej návykovej látky. Tento odborný článok sa preto zameriava na zákonnú úpravu a spôsob vykonávania kontroly na zistenie alkoholu alebo inej návykovej látky v organizme vodiča vozidla, ako i na následné opatrenia súvisiace s jeho postihom a vyvedení zodpovednosti za takéto protispoločenské konanie, ktoré priamo ohrozuje bezpečnú prepravu osôb a nákladu po diaľniciach a cestách.

### 1. Výšetrenie na zistenie prítomnosti alkoholu alebo inej návykovej látky u vodiča vozidla

Osoby vykonávajúce činnosť, pri ktorej by mohli ohroziť život, svoje zdravie alebo zdravie iných osôb alebo poškodiť majetok, nesmú požívať alkoholické nápoje alebo iné návykové látky pri vykonávaní tejto činnosti alebo pred jej vykonávaním, ak by počas tejto činnosti mohli byť ešte pod ich vplyvom.<sup>1</sup> Alkoholickými nápojmi sú liehoviny, destiláty, víno, pivo a iné nápoje, ktoré obsahujú viac ako 0,75 objemového percenta alkoholu. Iné návykové látky sú látky uvedené v prvej skupine prílohy č. 1 zákona č. 139/1998 Z. z. o omamných látkach, psychotropných látkach a prípravkoch v znení neskorších predpisov. Omamnými látkami sú v zmysle tohto zákona látky vyvolávajúce návyk a psychickú a fyzickú závislosť ľudí, charakterizované zmenami správania so závažnými zdravotnými a psychosociálnymi následkami. Psychotropné látky sú látky ovplyvňujúce stav ľudskej psychiky pôsobením na centrálny nervový systém s menej závažnými zdravotnými a psychosociálnymi následkami.<sup>2</sup> Za inú látku spôsobilú ovplyvniť psychiku človeka možno považovať napríklad riedidlo, lepidlo a čistiadla (napr. okna).

<sup>1</sup> § 4 zákona č. 219/1996 Z. z. o ochrane pred zneužívaním alkoholických nápojov a o zriaďovaní a prevádzke protialkoholických záchytných izieb v znení neskorších predpisov.

<sup>2</sup> ČENTĚŠ, J. a D. HAMRANOVÁ. *Drogové trestné činy*, s. 65 a nasl.

Zákaz požívať alkoholické nápoje alebo iné návykové látky sa primerane vzťahuje aj na vodiča vozidla.<sup>3</sup> Vodič nesmie viesť vozidlo v takom čase po požití alkoholu alebo inej návykovej látky, keď sa alkohol alebo iná návyková látka ešte môžu nachádzať v jeho organizme; toto neplatí pre cyklistu, vodiča kolobežky s pomocným motorčekom a vodiča samovyvažovacieho vozidla jazdiaceho v obci a pre cyklistu, vodiča kolobežky s pomocným motorčekom a vodiča samovyvažovacieho vozidla jazdiaceho po cestičke pre cyklistov, ak množstvo alkoholu v jeho organizme nepresiahne hodnotu 0,24 miligramu etanolu na liter vydýchnutého vzduchu pri vyšetrení dychovou skúškou prístrojom alebo 0,5 gramu etanolu na kilogram hmotnosti vyšetrovanej osoby pri lekárskom vyšetrení zo vzorky krvi plynovou chromatografiou. Z uvedeného je zrejmé, že pre vodičov motorových vozidiel, ktoré možno viesť len s platným vodičským oprávnením príslušnej skupiny, platí nulová tolerancia alkoholu.

Príslušníci Policajného zboru môžu pri dohľade nad bezpečnosťou a plynulosťou cestnej premávky vyzvať vodiča, aby sa podrobil vyšetreniu na zistenie, či nie je pod vplyvom alkoholu, inej návykovej látky alebo liekov, ktoré môžu znížiť jeho schopnosť bezpečne viesť vozidlo.<sup>4</sup> Vodič je povinný takúto výzvu poslúchnuť.

Vyšetrenie na zistenie alkoholu sa vykonáva dychovou skúškou prístrojom, ktorým sa určí objemové percento alkoholu v krvi. Ak sa osoba odmietne podrobiť takému vyšetreniu, možno vykonať lekárske vyšetrenie odberom a laboratórnym vyšetrením krvi alebo iného biologického materiálu. Ak osoba odmieta takéto lekárske vyšetrenie, stupeň opitosti určí lekár podľa medicínskych klinických príznakov.

Vyšetrenie na zistenie iných návykových látok (omamných alebo psychotropných látok) sa vykonáva orientačným psychomotorickým vyšetrením a následným lekárske vyšetrením spojeným s odberom a laboratórnym vyšetrením krvi alebo iného biologického materiálu alebo skríningovým vyšetrením biologického materiálu a v prípade pozitívneho výsledku lekárske vyšetrením spojeným s odberom a laboratórnym vyšetrením krvi alebo iného biologického materiálu.

Postup policajta pri vykonávaní vyšetrenia na zistenie, či vodič vozidla nie je ovplyvnený alkoholom alebo inou návykovou látkou, je predmetom úpravy nariadenia Prezídia Policajného zboru č. 55/2018 o vykonávaní dohľadu nad bezpečnosťou a plynulosťou cestnej premávky, konaní o dopravných nehodách a dopravno-inžinierskej činnosti.

Pred každým vyšetrením na alkohol prístrojom policajt poučí vodiča zastaveného vozidla o správnom používaní prístroja, preverí, či za posledných 15 minút požil potraviny alebo látky s možným obsahom alkoholu a následne postupuje podľa návodu na obsluhu tohto prístroja. Prístroj musí byť nastavený na taký spôsob vykonania dychovej skúšky, ktorý po vykonaní vyšetrenia zobrazí číselnú hodnotu výsledku. Po vykonaní vyšetrenia policajt oboznámi vyšetrovaného vodiča s jeho výsledkom tým, že mu umožní nahliadnuť na hodnotu nameranú prístrojom.

Výsledok vyšetrenia na zistenie alkoholu je podľa tohto nariadenia pozitívny, ak nameraná hodnota je 0,15 a viac miligramu etanolu na liter vydýchnutého vzduchu pri vyšetrení prístrojom. To neplatí pre cyklistu, vodiča kolobežky s pomocným motorčekom a vodiča samovyvažovacieho vozidla jazdiaceho v obci alebo po cestičke pre cyklistov, pre ktorých je hodnota pozitívnej dychovej skúšky stanovená na 0,24 a viac miligramu alkoholu na liter vydýchnutého vzduchu.

Za stav vylučujúci spôsobilosť, ktorý si osoba privodila požitím alkoholického nápoja, sa považuje také zníženie fyzických schopností a psychických schopností, v dôsledku ktorého osoba nie je schopná bezpečne vykonávať akúkoľvek činnosť. Takýmto stavom sa rozumie

---

<sup>3</sup> § 4 ods. 2 písm. d) zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

<sup>4</sup> § 69 ods. 1 písm. d) zákona č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

stav, pri ktorom bola nameraná hodnota 0,48 a viac miligramu etanolu na liter vydychnutého vzduchu (1 promile a viac). Táto nameraná hodnota vychádza z ustálenej súdnej praxe, ktorá navodzuje u osoby stav, pri ktorom je jej spôsobilosť na vykonávanie činnosti vedenia vozidla vylúčená.

V zmysle ustálenej súdnej praxe sa pri požití alkoholu v objeme 0,48 mg/l alkoholu v krvi (1 promile) vychádza z pravidla, že toto množstvo spôsobuje stav vylučujúci spôsobilosť na vedenie vozidla. Hodnota 0,48 mg/l alkoholu v krvi je hodnota, pri ktorej podľa lekárskej vedy žiadny, teda ani nadpriemerne disponovaný vodič motorového vozidla, nie je schopný bezpečne viesť vozidlo. Pri ostatných návykových látkach bolo a naďalej bude nevyhnutné stav vylučujúci spôsobilosť dokazovať odborným vyjadrením lekára, prípadne posudkom znalca. Tu je však potrebné dodať, že v zásade nie je ani vylúčený prípad, kedy bude páchatel' v stave vylučujúcom spôsobilosť vykonávať určitú činnosť, hoci požil menšie množstvo alkoholu, než je hodnota 0,48 mg/l alkoholu v krvi. Táto skutočnosť však musí byť spoľahlivo dôkazne preukázaná.

Vyšetrenie na prítomnosť iných návykových látok v organizme vodiča sa vykonáva skriningovým vyšetrením biologického materiálu a v prípade pozitívneho výsledku lekárske vyšetrením spojeným s odberom a laboratórnym vyšetrením krvi alebo iného biologického materiálu.

Ak má policajt na základe fyzických príznakov a reakcie vodiča vozidla odôvodnené podozrenie, že tento vodič požil látky pôsobiace podobne ako alkohol, vyzve vodiča, aby sa podrobil skriningovému vyšetreniu biologického materiálu, či nie je ovplyvnený inou návykovou látkou alebo liekmi, ktoré môžu znížiť jeho schopnosť bezpečne viesť vozidlo. Pred každým skriningovým vyšetrením biologického materiálu testovacou súpravou policajt poučí vodiča zastaveného vozidla o spôsobe vykonania vyšetrenia. Vyšetrenie sa vykoná podľa návodu testovacej súpravy. Po vykonaní vyšetrenia oboznámi policajt vyšetrovaného vodiča s jeho výsledkom tým, že mu umožní nahliadnuť na výsledok zobrazený na testovacej súprave.

Ak policajt nedisponuje testovacou súpravou na vykonanie skriningového vyšetrenia biologického materiálu, vyzve vodiča na vykonanie vyšetrenia odberom a laboratórnym vyšetrením krvi alebo iného biologického materiálu.

V prípade, že vodič vyšetrenie prístrojom nevykoná podľa poučenia, policajt vodiča opätovne poučí o správnom používaní prístroja a vyzve ho, aby toto vyšetrenie zopakoval. Ak ani tretie opakované vyšetrenie nie je riadne vykonané alebo ho vodič odmieta vykonať spôsobom, o ktorom bol poučený, policajt uvedie tieto skutočnosti do správy o výsledku objasňovania priestupku/záznamu o skutku s tým, že vodič vozidla bol vopred a opakovane riadne poučený o spôsobe používania prístroja, ale toto vyšetrenie nebolo úspešne vykonané a vyzve ho na vykonanie lekárskeho vyšetrenia odberom a laboratórnym vyšetrením krvi alebo iného biologického materiálu.<sup>5</sup>

V prípade pozitívneho vyšetrenia na alkohol alebo inú návykovú látku policajt vodičovi motorového vozidla zadrží vodičský preukaz a zakáže ďalšiu jazdu.<sup>6</sup>

## **2. Priestupky proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky**

Priestupku proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky sa dopustí ten, kto ako vodič počas vedenia vozidla požíje alkohol alebo vedie vozidlo v takom čase po jeho požití, keď sa na základe vykonaného vyšetrenia alkohol ešte nachádza v jeho organizme, okrem cyklistu, vodiča kolobežky s pomocným motorčekom a vodiča samovyvažovacieho vozidla jazdiacich v obci a cyklistu, vodiča kolobežky s pomocným motorčekom a vodiča samovyvažovacieho

---

<sup>5</sup> Čl. 24 nariadenia Prezídia Policajného zboru o vykonávaní dohľadu nad bezpečnosťou a plynulosťou cestnej premávky, konaní o dopravných nehodách a dopravno-inžinierskej činnosti.

<sup>6</sup> § 69 ods. 1 písm. a) a § 70 ods. 1 písm. a) zákona č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

vozidla jazdiacich po cestičke pre cyklistov, ak množstvo alkoholu v jeho organizme nepresiahne hodnotu 0,24 miligramu etanolu na liter vydychnutého vzduchu pri vyšetrení dychovou skúškou prístrojom alebo 0,5 gramu etanolu na kilogram hmotnosti vyšetrovanej osoby pri lekárskom vyšetrení zo vzorky krvi plynovou chromatografiou.<sup>7</sup>

Za tento priestupok možno jeho páchatel'ovi uložiť pokutu od 150 eur do 800 eur a zákaz činnosti do troch rokov.<sup>8</sup>

Zákon č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov sa osobitne venuje vodičom motorových vozidiel, ktorí vedú motorové vozidlo v stave vylučujúcom spôsobilosť viesť motorové vozidlo, ktorý si privodili požitím alkoholu, keď nameraná hodnota predstavuje 0,48 a viac miligramu etanolu na liter vydychnutého vzduchu (1 promile a viac). Za tento priestupok možno jeho páchatel'ovi uložiť pokutu od 200 eur do 1000 eur a zákaz činnosti do piatich rokov.<sup>9</sup>

Priestupkom proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky je tiež konanie vodiča vozidla, ktorý sa odmietne podrobiť vyšetreniu na zistenie požitia alkoholu alebo inej návykovej látky, hoci by také vyšetrenie nebolo spojené s nebezpečenstvom pre jeho zdravie. Za takýto priestupok možno uložiť pokutu od 300 eur do 1 300 eur a zákaz činnosti od jedného roku do piatich rokov.

### 3. Trestný čin ohrozenia pod vplyvom návykovej látky

Trestný čin ohrozenia pod vplyvom návykovej látky spácha ten, kto v stave vylučujúcom spôsobilosť, ktorý si privodil vplyvom návykovej látky (*návykovou látkou sa na účely tohto zákona sa rozumejú alkohol, omamné látky, psychotropné látky a ostatné látky spôsobilé nepriaznivo ovplyvniť psychiku človeka alebo jeho ovládacie alebo rozpoznávací schopnosti alebo sociálne správanie*), vykonáva zamestnanie alebo inú činnosť (napr. vedenie motorového vozidla), pri ktorých by mohol ohroziť život či zdravie ľudí alebo spôsobiť značnú škodu na majetku.<sup>10</sup> „*Stav vylučujúci spôsobilosť znemožňuje bezpečne vykonávať zamestnanie alebo činnosť, pri ktorých by mohol byť ohrozený život, zdravie ľudí alebo majetok v dôsledku návykovej látky, ktorá nepriaznivo ovplyvňuje fyzické a psychické schopnosti človeka.*“<sup>11</sup>

Páchatel'a takéhoto skutku možno potrestať odňatím slobody až na jeden rok a zákazom činnosti na jeden až desať rokov. Rovnako sa potrestá aj ten, kto sa odmietne podrobiť vyšetreniu na zistenie návykovej látky, ktoré sa vykonáva dychovou skúškou alebo orientačným testovacím prístrojom, alebo sa odmietne podrobiť lekárskeму vyšetreniu odberom a vyšetrením krvi alebo iného biologického materiálu, či nie je ovplyvnený návykovou látkou, hoci by to pri vyšetrení nebolo spojené s nebezpečenstvom pre jeho zdravie. Odňatím slobody až na dva roky sa potrestá ten, kto v stave vylučujúcom spôsobilosť, ktorý si privodil vplyvom návykovej látky, vykonáva zamestnanie alebo inú činnosť, pri ktorých by mohol ohroziť život alebo zdravie ľudí, alebo spôsobiť značnú škodu na majetku:

- hoci bol za taký čin (alebo za odmietnutie vyšetrenia na zistenie návykovej látky) v predchádzajúcich dvadsiatich štyroch mesiacoch odsúdený alebo z výkonu trestu odňatia slobody uloženého za taký čin prepustený,
- hoci bol za obdobný čin spáchaný pod vplyvom návykovej látky (alebo odmietnutie vyšetrenia na zistenie návykovej látky) v predchádzajúcich dvadsiatich štyroch mesiacoch postihnutý alebo

<sup>7</sup> § 22 ods. 1 písm. e) zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov.

<sup>8</sup> Podľa § 22 ods. 2 písm. c) zákona o priestupkoch.

<sup>9</sup> § 22 ods. 1 písm. d) a ods. 2 písm. b) zákona o priestupkoch.

<sup>10</sup> § 289 ods. 1 zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov.

<sup>11</sup> PROKEINOVÁ, M. § 289 [Ohrozenie pod vplyvom návykovej látky]. In: BURDA, E., J. ČENTÉŠ, J. KOLESÁR, J. ZÁHORA a kol. *Trestný zákon II*.

- spôsobil čo aj z nedbanlivosti inému ublíženie na zdraví alebo väčšiu škodu na cudzom majetku.<sup>12</sup>

Odňatím slobody na dva roky až päť rokov sa páchatel' potrestá, ak v stave vylučujúcim spôsobilosť, ktorý si privodil vplyvom návykovej látky, vykonáva činnosť, pri ktorej by mohol ohroziť život alebo zdravie ľudí alebo spôsobiť značnú škodu na majetku pri výkone zamestnania alebo inej činnosti, pri ktorých je vplyv návykovej látky obzvlášť nebezpečný, najmä ak vedie prostriedok hromadnej prepravy.<sup>13</sup>

Ak sa trestného činu ohrozenia pod vplyvom návykovej látky dopustí vodič dopravného prostriedku, ktorý už bol za taký trestný čin odsúdený, súd mu uloží trest zákazu činnosti v hornej polovici trestnej sadzby. V prípade, že vodič dopravného prostriedku bol za trestný čin ohrozenia pod vplyvom návykovej látky odsúdený dvakrát, súd mu uloží trest zákazu činnosti na doživotie; na uloženie takéhoto trestu nemá zahľadene odsúdenia žiadny vplyv.<sup>14</sup>

Nie je vylúčené, že schopnosť vodiča bezpečne viesť motorové vozidlo môže byť znížená na úroveň vyžadovanú týmto ustanovením aj pri nižšej koncentrácii alkoholu v krvi, ako je bežne stanovená hranica, alebo naopak, až pri vyššej. V každom prípade je potrebné pristupovať k posúdeniu individuálne. Ak nie je možné presne určiť množstvo návykovej látky v tele páchatel'a, nevylučuje to možnosť začatia trestného stíhania pre daný prečin. Trestná zodpovednosť páchatel'a totiž závisí od existencie stavu, ktorý vylučuje jeho spôsobilosť vykonávať zamestnanie alebo inú činnosť, pri ktorej by mohlo dôjsť k ohrozeniu života alebo zdravia osôb, prípadne k vzniku značnej majetkovej škody. Takýto stav je možné vyvodiť z viacerých súvisiacich okolností, za ktorých páchatel' konal – napríklad na základe druhu a množstva požitej návykovej látky, spôsobu a času jej užitia, ako aj z celkového správania sa páchatel'a počas činu a po jeho spáchaní.<sup>15</sup>

Na druhej strane jazda na bicykli nie je činnosťou v zmysle § 289 Trestného zákona, lebo toto vozidlo nemá dostatočnú kinetickú energiu v dôsledku svojej konštrukcie, malej váhy a nedostatku motorickej sily.<sup>16</sup>

Dychová skúška slúži na kvantitatívne určenie množstva požitého alkoholu. Na zistenie prítomnosti omamných alebo psychotropných látok sa používa orientačný testovací prístroj. Výsledok získaný prostredníctvom tohto zariadenia, teda formou drogového testu, má len predbežný analytický charakter. Aby bol výsledok právne použiteľný, je nevyhnutné ho potvrdiť špecifickou alternatívnou chemickou metódou vykonanou v akreditovanom laboratóriu.<sup>17</sup>

#### **4. Právna kvalifikácia vedenia motorového vozidla v stave vylučujúcim spôsobilosť na vykonávanie takejto činnosti**

Vychádzajúc z vyššie uvedeného, vedenie motorového vozidla v stave vylučujúcim spôsobilosť na vykonávanie takej činnosti možno kvalifikovať ako priestupok proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky podľa § 22 ods. 1 písm. d) zákona o priestupkoch a takisto ako trestný čin ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 ods. 1 Trestného zákona.

Takáto duplicita navodzuje domnienku, že zákonodarca vytvoril skutkovú podstatu prečinu podľa § 289 Trestného zákona, ale opomenul vypustiť túto skutkovú podstatu zo zákona

<sup>12</sup> § 289 ods. 3 Trestného zákona.

<sup>13</sup> § 289 ods. 4 Trestného zákona.

<sup>14</sup> § 61 ods. 7 Trestného zákona.

<sup>15</sup> PROKEINOVÁ, M. § 289 [Ohrozenie pod vplyvom návykovej látky]. In: BURDA, E., J. ČENTÉŠ, J. KOLESÁR, J. ZÁHORA a kol. *Trestný zákon II*.

<sup>16</sup> K tomu porovnaj R I/1966.

<sup>17</sup> PROKEINOVÁ, M. § 289 [Ohrozenie pod vplyvom návykovej látky]. In: BURDA, E., J. ČENTÉŠ, J. KOLESÁR, J. ZÁHORA a kol. *Trestný zákon II*.

o priestupkoch. Z uvedeného je zrejmé, že je možné naďalej prejednať priestupok, ktorý vykazuje znaky trestného činu. Orgán prejednávajúci priestupok je tak oprávnený za takéto konanie uložiť pokutu, hoci daný skutok môže byť prejednávaný aj v trestnom konaní. To môže viesť k duplicite sankcie, čo je v rozpore so základnou zásadou trestného konania *ne bis in idem* (t. j. „nie dvakrát o tom istom“), a znamená, že tá istá osoba by mohla byť opakovane potrestaná za ten istý skutok. „Zásada *ne bis in idem* jednoznačne zohráva dôležitú úlohu v právnom poriadku Slovenskej republiky. Táto zásada zaručuje jednotlivcom právo byť chránení pred opakovaným stíhaním za ten istý skutok a zabezpečuje ochranu pred nadmerným trestaním a zneužívaním právomoci zo strany štátu.“<sup>18</sup> V neposlednom rade duplicitné ukladanie sankcií môže byť v aj v rozpore s princípom právnej istoty. Páchateľ, ktorému už je uložená sankcia, neočakáva, že za ten istý skutok mu bude uložená sankcia znovu.

V aplikačnej praxi, s cieľom predchádzať prípadnému dvojitému postihu za spáchaný skutok alebo nesprávne postupu policajta, ktorý vykonal služobný zákrok, je každý zistený prípad vedenia motorového vozidla v stave vylučujúcom spôsobilosť vykonávať takúto činnosť predbežne prejednaný s miestne príslušným prokurátorom. Ten, s prihliadnutím na osobu páchatel'a, množstvo zisteného alkoholu a okolnosti spáchania skutku, rozhodne, či bude vo veci vedené trestné stíhanie, alebo či postačuje prejednanie veci v správnom konaní ako priestupku proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky.

Dôležité je v tomto kontexte spomenúť uplatnenie materiálneho korektívu, ktorý je vyjadrený konkrétnym znením § 10 ods. 2 Trestného zákona a poskytuje rámec, podľa ktorého sa môže rozhodnúť, že čin nebude kvalifikovaný ako prečin, ak vzhľadom na všetky okolnosti (spôsob vykonania, následky, okolnosti spáchania, miera zavinenia a pohnútok) je jeho závažnosť nepatrná. Túto normu možno využiť ako korektívne opatrenie v prípadoch, v ktorých ide o skutok, ktorý by celkovo z hľadiska svojej škodlivosti nebol dostatočne závažný na to, aby si vyžiadal trestnoprávne postihnutie. Takýto prístup je aj v súlade so zásadou *ultima ratio* trestného postihu, ktorá hovorí, že trestnoprávny postih má prísť ako posledná inštancia tam, kde sú prostriedky iných právnych odvetví (ako napr. administratívnoprávny postih) nedostatočné. „Trestnoprávna ochrana v ekonomických vzťahoch prichádza do úvahy až vtedy, keď na ochranu týchto záujmov nepostačujú prostriedky práva občianskeho, obchodného alebo správneho. Represívna funkcia trestného práva (zabrániť páchatel'ovi páchať ďalšiu trestnú činnosť) musí byť interpretovaná v spojitosti s koncepciou akcesorického či subsidiárneho charakteru trestného práva a je ovplyvňovaná zásadou pomocnej úlohy trestnej represie.“<sup>19</sup>

## **5. Ďalšie opatrenia súvisiace s požitím alkoholu alebo inej návykovej látky vodičom motorového vozidla**

Vyvodenie zodpovednosti voči vodičovi za vedenie vozidla pod vplyvom alkoholu alebo inej návykovej látky v správnom konaní či v trestnom konaní uložením sankcie alebo trestu je však len jedným z opatrení, ktoré majú mať nápravný, represívny a preventívny charakter. Ak je držiteľ vodičského oprávnenia ako vodič motorového vozidla dôvodne podozrivý z porušenia

<sup>18</sup> MIKLÓSSYOVÁ, L. Fakultatívne zastavenie trestného stíhania ako prostriedok naplnenia princípu *ultima ratio*. In: ĽAŽKÁ, V. (ed.). *Milníky práva v stredoeurópskom priestore 2023* [online]. Bratislava: Univerzita Komenského v Bratislave, Právnická fakulta UK, 2023, s. 471-479. ISBN 978-80-7160-690-1. [cit. 16. apríla 2025]. Dostupné na internete:

[https://www.flaw.uniba.sk/fileadmin/praf/Veda/Konferencie\\_a\\_podujatia/Milniky\\_zborniky/Milniky\\_prava\\_v\\_st\\_redoeurpskom\\_priestore\\_2023.pdf](https://www.flaw.uniba.sk/fileadmin/praf/Veda/Konferencie_a_podujatia/Milniky_zborniky/Milniky_prava_v_st_redoeurpskom_priestore_2023.pdf).

<sup>19</sup> REMETA, R. Subsidiarita trestného práva v kontexte princípu *ultima ratio*. In: ĽAŽKÁ, V. (ed.). *Milníky práva v stredoeurópskom priestore 2023* [online]. Bratislava: Univerzita Komenského v Bratislave, Právnická fakulta UK, 2023, s. 415-434. ISBN 978-80-7160-690-1. [cit. 16. apríla 2025]. Dostupné na internete: [https://www.flaw.uniba.sk/fileadmin/praf/Veda/Konferencie\\_a\\_podujatia/Milniky\\_zborniky/Milniky\\_prava\\_v\\_st\\_redoeurpskom\\_priestore\\_2023.pdf](https://www.flaw.uniba.sk/fileadmin/praf/Veda/Konferencie_a_podujatia/Milniky_zborniky/Milniky_prava_v_st_redoeurpskom_priestore_2023.pdf).

pravidiel cestnej premávky požitím alkoholu, inej návykovej látky alebo lieku alebo odmietnutím podrobiť sa vyšetreniu na ich zistenie, orgán Policajného zboru bez ďalšieho konania rozhodne o preskúmaní zdravotnej spôsobilosti osobitne vo vzťahu k závislosti od alkoholu, inej návykovej látky alebo liečiva lekárom so špecializáciou v špecializačnom odbore psychiatria. V takom prípade je držiteľ vodičského oprávnenia povinný podrobiť sa preskúmaniu zdravotnej spôsobilosti do 30 dní odo dňa doručenia rozhodnutia orgánu Policajného zboru.<sup>20</sup> Ak psychiater zistí závislosť od alkoholu, inej návykovej látky alebo liečiva alebo odporúča preskúmať zdravotnú spôsobilosť držiteľa vodičského oprávnenia, orgán Policajného zboru bez ďalšieho konania rozhodne o preskúmaní zdravotnej spôsobilosti.<sup>21</sup> Ak posudzujúci lekár pri lekárskej prehliadke zistí, že držiteľ vodičského oprávnenia je zdravotne spôsobilý viesť vozidlo, orgán Policajného zboru bez ďalšieho konania rozhodne o povinnosti podrobiť sa odbornému poradenstvu u posudzujúceho psychológa. Ak psychiater nezistí závislosť od alkoholu, inej návykovej látky alebo liečiva alebo neodporúča preskúmať zdravotnú spôsobilosť držiteľa vodičského oprávnenia, orgán Policajného zboru bez ďalšieho konania rozhodne o povinnosti podrobiť sa odbornému poradenstvu u posudzujúceho psychológa.

Držiteľ vodičského oprávnenia, ktorému bol uložený trest alebo sankcia zákazu činnosti spočívajúce v zákaze vedenia motorových vozidiel, je po uplynutí zákazu činnosti povinný podrobiť sa preskúšaniu odbornej spôsobilosti. Ak činnosť vedenia motorového vozidla na základe takého trestu alebo sankcie nesmel vykonávať dva roky a viac, musí sa podrobiť preskúmaniu zdravotnej spôsobilosti, preskúmaniu psychickej spôsobilosti a preskúšaniu odbornej spôsobilosti.

Proces vrátenia vodičského preukazu, teda znovunadobudnutie oprávnenia na vedenie motorového vozidla po spáchaní skutku spojeného s požitím alkoholu alebo inej návykovej látky vodičom motorového vozidla, je preto pomerne náročný, zdĺhavý a v neposlednom rade i nákladný. Držiteľ vodičského oprávnenia si musí byť vedomý, že vykonanie sankcie alebo trestu samo o sebe nestačí na vrátenie vodičského preukazu. Musí teda počítať s tým, že vrátenie preukazu bude spojené s preskúmaním zdravotnej a psychickej spôsobilosti, ako aj s preskúšaním odbornej spôsobilosti, ak činnosť vedenia vozidla nesmel vykonávať viac ako dva roky.

## **Záver**

Vedenie vozidla pod vplyvom alkoholu alebo iných návykových látok je nebezpečné a nezodpovedné konanie, ktoré môže mať vážne následky na životoch a zdraví účastníkov cestnej premávky, ako i na majetku osôb. Každý účastník cestnej premávky si musí uvedomovať riziká, ktoré vznikajú požívaním alkoholu alebo iných návykových látok v spojení s následným používaním ciest.

Niet pochýb o tom, že alkohol či iná návyková látka negatívne ovplyvňujú reakčnú schopnosť, koordináciu, vnímanie či sústredenosť, čo výrazne znižuje schopnosť nielen bezpečne viesť vozidlo, ale vôbec bezpečne sa zúčastniť cestnej premávky ako vodič motorového alebo nemotorového vozidla alebo ako chodec. Orgány Policajného zboru majú významné oprávnenia na vykonávanie kontroly v rámci výkonu dohľadu nad bezpečnosťou a plynulosťou cestnej premávky s cieľom zistiť porušenia pravidiel cestnej premávky v súvislosti s požitím alkoholu alebo inej návykovej látky a vyvodiť proti páchatel'om takýchto porušení právnu zodpovednosť.

---

<sup>20</sup> § 91 ods. 4 zákona č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

<sup>21</sup> § 91 ods. 2 zákona č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

## Literatúra

- ČENTÉŠ, Jozef a Denisa HAMRANOVÁ. *Drogové trestné činy*. Praha: C.H.Beck, 2023. ISBN 978-80-7400-933-4.
- NOCIAR, Ján a Anton VAJGEL. *Dopravno-bezpečnostné činnosti 1*. Bratislava, 2013. ISBN 978-80-8054-573-4.
- NOCIAR, Ján, Anton VAJGEL, Ľuboš RUMANOVSKÝ a. Dávid VARHOL. *Dopravno-bezpečnostné činnosti 2*. Bratislava, 2020. ISBN 978-80-8054-877-3.
- MIKLÓSSYOVÁ, Lenka. Fakultatívne zastavenie trestného stíhania ako prostriedok naplnenia princípu ultima ratio. In: ŤAŽKÁ, V. (ed.). *Milníky práva v stredoeurópskom priestore 2023* [online]. Bratislava: Univerzita Komenského v Bratislave, Právnická fakulta UK, 2023, s. 471-479. ISBN 978-80-7160-690-1. [cit. 16. apríla 2025]. Dostupné na internete: [https://www.flaw.uniba.sk/fileadmin/praf/Veda/Konferencie\\_a\\_podujatia/Milniky\\_zborniky/Milniky\\_prava\\_v\\_stredoeuropskom\\_priestore\\_2023.pdf](https://www.flaw.uniba.sk/fileadmin/praf/Veda/Konferencie_a_podujatia/Milniky_zborniky/Milniky_prava_v_stredoeuropskom_priestore_2023.pdf).
- PROKEINOVÁ, Margita. § 289 [Ohrozenie pod vplyvom návykovej látky]. In: BURDA, Eduard, ČENTÉŠ, Jozef, KOLESÁR, Juraj, ZÁHORA, Jozef a kol. *Trestný zákon II*. 1. vydanie. Praha: C. H. Beck, 2011. ISBN 978-80-7400-394-3.
- REMETA, Rastislav. Subsidiarita trestného práva v kontexte princípu ultima ratio. In: ŤAŽKÁ, V. (ed.). *Milníky práva v stredoeurópskom priestore 2023* [online]. Bratislava: Univerzita Komenského v Bratislave, Právnická fakulta UK, 2023, s. 415-434. ISBN 978-80-7160-690-1. [cit. 16. apríla 2025]. Dostupné na internete: [https://www.flaw.uniba.sk/fileadmin/praf/Veda/Konferencie\\_a\\_podujatia/Milniky\\_zborniky/Milniky\\_prava\\_v\\_stredoeuropskom\\_priestore\\_2023.pdf](https://www.flaw.uniba.sk/fileadmin/praf/Veda/Konferencie_a_podujatia/Milniky_zborniky/Milniky_prava_v_stredoeuropskom_priestore_2023.pdf).

## Právne predpisy

*Nariadenie prezidenta Policajného zboru č. 55/2018 o vykonávaní dohľadu nad bezpečnosťou a plynulosťou cestnej premávky, konaní o dopravných nehodách a dopravno-inžinierskej činnosti.*

*Zákon č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov.*

*Zákon č. 219/1996 Z.z. o ochrane pred zneužívaním alkoholických nápojov a o zriaďovaní a prevádzke protialkoholických záchytných izieb v znení neskorších predpisov.*

*Zákon č. 139/1998 Z.z. o omamných látkach, psychotropných látkach a prípravkoch v znení neskorších predpisov.*

*Zákon č. 300/2005 Z.z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov.*

*Zákon č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.*

**Key words:** driver, vehicle, road traffic, monitoring, police officer, punishment, sanction, professional competence, driving licence card, driving licence

## Summary

Author of this article brings to attention, for professional and nonprofessional community, the inevitability of positive influence on road traffic safety in the field of tasks

performed by the Police Force. Competence of the police officer to perform driver tests for alcohol or other addictive substances has been one of the measures positively influencing traffic-safety condition in the territory of the Slovak Republic. Driving under the influence of alcohol or other addictive substances presents increased risk of damage on life, health or property of road users. It is therefore indispensable to continuously pay increased attention and contribute to elimination of such socially intolerable driver behaviour.

*plk. v.v. JUDr. Bohuš Chochlík*  
*Asistent Katedry Policajných vied*  
*Akadémie Policajného zboru v Bratislave*  
*e-mail: [bohus.chochlik@akademiapz.sk](mailto:bohus.chochlik@akademiapz.sk)*  
*[bohus.chochlik4@minv.sk](mailto:bohus.chochlik4@minv.sk)*

Recenzent: pplk. doc. JUDr. Veronika Marková, PhD.